

Όμιλος

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ

Α.Ε.Π.Ε.Υ.

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019

**σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
(Δ.Π.Χ.Α.)**

Φεβρουάριος 2020

Περιεχόμενα	Σελίδα
Α) Βεβαίωση	3
Β) Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	4
Γ) Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ελεγκτή Λογιστή	9
Δ) Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α	12

Α) Βεβαίωση

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» την 27^η Φεβρουαρίου 2020.

Για την

«ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.»

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. & Δ/νων Σύμβουλος

Αλέξανδρος Πουλαρίκας

B) Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

του Ομίλου

« ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ. »

ΠΡΟΣ ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1.1.2019 – 31.12.2019

Κύριοι Μέτοχοι,

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλλουμε μαζί με την παρούσα Έκθεση, τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» και των θυγατρικών της («ο Όμιλος»), βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς της χρήσης 01.01.2019-31.12.2019 οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο Ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις ενοποιημένες καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις δίνουν αναλυτική εικόνα των στοιχείων ενεργητικού, υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων, της διάρθρωσης του οικονομικού αποτελέσματος και της πραγματικής οικονομικής κατάστασης του Ομίλου στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης στην οποία αναφέρονται.

1. Οικονομική ανασκόπηση και εξέλιξη των εργασιών της Εταιρείας το 2019

Απόδοση που ξεπέρασε το 49% κατέγραψε ο Γενικός Δείκτης του Χ.Α. κατά το 2019 καταλαμβάνοντας έτσι την 1η θέση παγκοσμίως.

Από συναλλακτικής σκοπιάς, η μέση αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 66,8 εκατ. ευρώ έναντι 55,8 εκατ. ευρώ το 2018, σημειώνοντας άνοδο κατά 20% έναντι υποχώρησης κατά 5% το 2018. Το πλέον ελπιδοφόρο γεγονός του 2019 είναι η θεαματική αύξηση των εισροών κεφαλαίων στην ελληνική οικονομία, ένδειξη ότι επανέρχεται η εμπιστοσύνη σε αυτήν.

Την ίδια καλή πορεία ακολούθησε και η Δυναμική Χρηματιστηριακή ΑΕΠΕΥ κατά το 2019. Το σύνολο των συναλλαγών που διενήργησε η εταιρεία στο ΧΑ σημείωσε αύξηση 34% σε σχέση με το 2018, ανεβάζοντάς την στην 18^η θέση της συνολικής κατάταξης των μελών στο ΧΑ και αντίστοιχα στην 8^η θέση μεταξύ των ελληνικών μη τραπεζικών χρηματιστηριακών εταιρειών.

Η εταιρεία συνέχισε την υλοποίηση του σχεδίου της τόσο για την αύξηση των εσόδων όσο και για την μείωση των εξόδων της. Οι στόχοι της για το 2019 και οι οποίοι επιτεύχθηκαν ήταν κυρίως η ανάπτυξη των ξένων αγορών και οι νέες συνεργασίες με τράπεζες για την παροχή πίστωσης προς τους πελάτες της.

Αναφορικά με τη θυγατρική της εταιρεία Attica Finance, η χρονιά δεν ήταν τόσο αποδοτική όσο αναμένονταν στον τομέα των επενδυτικών υπηρεσιών λόγω της οικονομικής κατάστασης αλλά και άλλων παραγόντων. Τα έσοδα ωστόσο της εταιρείας στηρίχτηκαν από τα έσοδα των φωτοβολταϊκών πάρκων. Η χρονιά, ήταν ιδιαίτερα παραγωγική σε επίπεδο συνεργασιών και προώθησης των σχεδίων της εταιρείας, ιδιαίτερα προς τον σκοπό της δημιουργίας fund επενδύσεων στους τομείς που επικεντρώνεται η εταιρεία, όπως ενέργεια, τρόφιμα και ακίνητα.

Επιπλέον, η Attica Finance συνέχισε να στηρίζει τη θυγατρική της εταιρεία «Greenesco Ενεργειακή Α.Ε.» η οποία έχει αναλάβει σημαντικά έργα εξοικονόμησης ενέργειας όπως αντικατάσταση ενεργοβόρων λαμπτήρων με νέας τεχνολογίας LED, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών για net metering κλπ. σε μεγάλους πελάτες.

Η Greenesco Ενεργειακή το 2019 ήταν ιδιαίτερα δραστήρια αναλαμβάνοντας πολλά έργα αντικατάστασης φωτισμού με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας σε μεγάλους πελάτες όπως ΠΑΕΓΑΕ, ΟΠΑΠ κλπ. Επιπλέον, έχει καταθέσει προσφορές σε διάφορες επιχειρήσεις και αναμένει την αποδοχή τους ενώ έχει προχωρήσει και διάφορα πιλοτικά έργα σε μεγάλες εγκαταστάσεις. Επίσης, είχε ιδιαίτερα ενεργή συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίου που αφορούσαν την ενεργειακή αναβάθμιση δήμων οι οποίοι βρίσκονται στο στάδιο της επιλογής αναδόχου.

Επίσης ανέλαβε ένα μεγάλο έργο εγκατάστασης φωτοβολταϊκού σταθμού στις εγκαταστάσεις της ΕΥΔΑΠ με σκοπό τον συμψηφισμό ενέργειας. Για το λόγο αυτό συστάθηκε κοινοπραξία με δύο ισχυρούς συνεταίρους.

Παράλληλα πιστοποιήθηκε και κατά ISO 50001:2018 διευρύνοντας περαιτέρω τα πιστοποιητικά της.

2. Οικονομική θέση του Ομίλου

Η οικονομική κατάσταση του Ομίλου κατά την 31/12/2019 κρίνεται ικανοποιητική. Το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31/12/2019 ανέρχεται σε ποσό 3.024.301 ευρώ. Ο κύκλος εργασιών κατά την 31/12/2019 ανέρχεται σε ποσό 1.918.872 Ευρώ και η ζημιά χρήσεως ανέρχονται σε ποσό των 442.901 Ευρώ. Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου για τη χρήση 2019 έχουν ως εξής:

Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	<u>31.12.2019</u>	
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.811.344	28,91%
Σύνολο Ενεργητικού	6.264.878	
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία (εκτός από τα λοιπά άυλα)	4.436.045	70,81%
Σύνολο Ενεργητικού	6.264.878	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την αναλογία κεφαλαίων που έχει διατεθεί σε κυκλοφορούντα και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

	<u>31.12.2019</u>	
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.024.301	93,33%

Σύνολο Υποχρεώσεων	3.240.577
--------------------	-----------

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την οικονομική αυτάρκεια του Ομίλου.

	<u>31.12.2019</u>	
Σύνολο Υποχρεώσεων	3.240.577	51,73%
Σύνολο Παθητικού	6.264.878	

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.024.301	48,27%
Σύνολο Παθητικού	6.264.878	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την δανειακή εξάρτηση του Ομίλου.

	<u>31.12.2019</u>	
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.811.344	128,73%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.407.046	

Ο δείκτης αυτός δείχνει τη δυνατότητα του Ομίλου να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητα

	<u>31.12.2019</u>	
(Ζημίες) / Κέρδη προ φόρων	-440.371	-22,95%
Πωλήσεις	1.918.872	
	<u>31.12.2019</u>	
(Ζημίες) / Κέρδη προ φόρων	-440.371	-21,06%
Σύνολο εσόδων	2.090.939	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την συνολική απόδοση του Ομίλου σε σύγκριση με τα συνολικά του έσοδα.

3. Προβλεπόμενη πορεία, κίνδυνοι, προοπτικές 2020

Ευοίωνες διαγράφονται κατ' αρχάς οι προοπτικές για το ελληνικό χρηματιστήριο για το 2020. Οι λόγοι της διαγραφόμενης συγκρατημένης αισιοδοξίας σχετίζονται με σειρά λόγων στους οποίους γίνεται αναφορά στη συνέχεια:

- Η προσδοκία για επιτάχυνση του ρυθμού μεγέθυνσης για το 2020. Ο στόχος της κυβέρνησης στον προϋπολογισμό έχει προσδιοριστεί στο 2,8% ενώ όλοι οι φορείς (ΤτΕ, Ε.Ε., ΔΝΤ κ.ά.) συνομολογούν ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί με ρυθμό ψηλότερο του 2% το 2020 αλλά και το 2021. Αυτό αναμένεται να είναι το αποτέλεσμα της συνέχισης της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας (εξαγωγές-τουριστικές εισπράξεις) αλλά ιδιαίτερα των αυξημένων επενδύσεων, του δημόσιου αλλά κυρίως του ιδιωτικού τομέα. Κομβικής σημασίας θα είναι η έναρξη του έργου στο Ελληνικό αλλά και της δρομολόγησης των έργων στις ΑΠΕ με αιχμή τα του ενεργειακού μετασχηματισμού της ΔΕΗ -0,95%, αλλά και τις άλλες δράσεις που συνυφαίνονται με την ενέργεια και τον τουρισμό.

- Η συντήρηση των επιτοκίων καταθέσεων σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα (σχεδόν μηδενικά) και των εντόκων γραμματίων σε αρνητικά επίπεδα, αναμένεται να οδηγήσει τους αποταμιευτές σε αναζήτηση εναλλακτικών επενδύσεων. Το ελληνικό χρηματιστήριο προσφέρει επιλογές που έχουν σε ικανοποιητικό βαθμό το μείγμα ελκυστικής μερισματικής απόδοσης σε συνδυασμό με λελογισμένο ύψος αναλαμβανόμενου επενδυτικού κινδύνου. Θα χρειαστεί ωστόσο να ξεπεραστούν οι τραυματικές εμπειρίες από τη συμμετοχή των επενδυτών σε χρηματιστηριακές τοποθετήσεις στο παρελθόν για να επανέλθουν οι Έλληνες επενδυτές. Το 2020 αναμένεται να ενταθούν οι προσπάθειες των έγκυρων φορέων που εκπροσωπούν το asset management στο χρηματοπιστωτικό κλάδο ώστε να υπάρξει η κατάλληλη και υπεύθυνη ενημέρωση προς το αποταμιευτικό κοινό.

Καταληκτικά, η χρονιά που έρχεται έχει τις προϋποθέσεις να είναι μια ακόμη χρονιά για την οποία θα καταγραφεί θετικός απολογισμός για το ελληνικό χρηματιστήριο. Στο βαθμό που η επίδραση των θετικών παραγόντων που έχουν ήδη δρομολογηθεί από το προηγούμενο έτος δεν ανατραπουν από εξωγενείς παράγοντες ή από «μαύρους κύκνους» του εξωτερικού περιβάλλοντος. Το βέβαιο είναι ότι η χρονιά θα είναι συναρπαστική, όπως άλλωστε ήταν όλες οι περίοδοι που μεσολαβούσαν ανάμεσα σε διαδοχικά κύματα παγκοσμιοποίησης, όπως συμβαίνει στην παρούσα φάση μετά το 3ο κύμα της περιόδου 1990-2008.

Στο πλαίσιο αυτό είμαστε αισιόδοξοι ότι θα δημιουργηθεί σημαντικό ενδιαφέρον για την χρηματιστηριακή αγορά με την συνακόλουθη αύξηση του τζίρου που θα τονώσει τα αποτελέσματα του Ομίλου.

Η Attica Finance θα συνεχίσει να στηρίζεται κυρίως στα έσοδα από τα φωτοβολταϊκά πάρκα. Παράλληλα, θα συνεχίσει τις προσπάθειες για την άντληση κεφαλαίων για τα fund που σχεδιάζει, εκμεταλλευόμενη την αλλαγή του οικονομικού περιβάλλοντος στη χώρα αλλά και τις δημόσιες πηγές χρηματοδότησης.

Επιπλέον, αναμένουμε σημαντικά έσοδα για τη θυγατρική μας «GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.» η οποία έχει ήδη ένα σημαντικό ανεκτέλεστο. Παράλληλα, αναμένει πλήθος έργων ιδιωτικών αλλά και δημόσιων από

τους διαγωνισμούς στους οποίους έχει συμμετάσχει, ενώ έχει ήδη οριστεί ως ανάδοχος σε κάποιους από αυτούς. Η εταιρεία έχει εδραιωθεί πλέον ως ένας σημαντικός παίκτης της αγοράς ενέργειας τόσο για έργα αντικατάστασης φωτισμού όσο και για φωτοβολταϊκά πάρκα. Παράλληλα εισέρχεται δυναμικά και σε έργα οδοφωτισμού. Η εταιρεία αναμένει να αυξήσει και το προσωπικό της λόγω της αύξησης των εργασιών της.

Οι κίνδυνοι επικεντρώνονται κυρίως σε ενδεχόμενη επιδείνωση του επενδυτικού κλίματος που θα επηρεάσει τους σκοπούς της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Επίσης τυχόν αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο ενδέχεται να επηρεάσουν τις επενδύσεις της Εταιρείας.

4. Διαθέσιμο συνάλλαγμα

Ο Όμιλος κατά την 31/12/2019 δεν έχει διαθέσιμο συνάλλαγμα.

5. Πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι επενδύσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2019 είναι οι εξής :

Επωνυμία	Χώρα Εγκατάστασης	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος ενσωμάτωσης	Σημ.
ATTICA FINANCE A.E.	Ελλάδα	81,83%	Ολική	
*GREENESCO I.K.E.	Ελλάδα	46,79%	Ολική	(1)
*GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	18,36%	Ολική	(2)
*EXTRADE GREEK FOOD MENTORS A.E.	Ελλάδα	28,64%	Καθαρής Θέσης	(3)

Σημειώσεις

- 1) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην GREENESCO I.K.E. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας ATTICA FINANCE A.E. κατά 57,18%.
- 2) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας GREENESCO I.K.E. κατά 51%.
- 3) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην EXTRADE GREEK FOOD MENTORS A.E.. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας ATTICA FINANCE A.E. κατά 35%.
- 4) Στη χρήση 2019 η εταιρεία του ομίλου «GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ» ίδρυσε την Κοινοπραξία Έργου Φ/Β Σταθμού ΕΥΔΑΠ στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 33,33% , με χώρα εγκατάστασης την Ελλάδα. Στην ενοποίηση του Ομίλου συμπεριλήφθηκε στις 31.12.2019 με την μέθοδο της Καθαρής θέσης.

6. Υποκαταστήματα του Ομίλου

Η Δυναμική δεν έχει υποκαταστήματα στην Ελλάδα. Η Attica Finance έχει δύο υποκαταστήματα στην Κοζάνη που αφορούν τα δύο φωτοβολταϊκά πάρκα της Εταιρείας.

7. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης.

Μέχρι την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης αυτής δεν έχει συμβεί κανένα άλλο γεγονός, που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την οικονομική θέση και την πορεία του Ομίλου.

Κύριοι Μέτοχοι,

μετά από τα παραπάνω σας καλούμε να εγκρίνετε τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τις αναφερόμενες αναλυτικές σημειώσεις της χρήσης 2019.

Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο πρακτικών
του Διοικητικού Συμβουλίου

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020
Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
& Διευθύνων Σύμβουλος
Αλέξανδρος Πουλαρίκας

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσεως από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31.12.2019.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

ΣΟΛ Crowe

ΙΩΑΝΝΑ Δ. ΦΛΩΡΟΥ

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Α.Μ. ΣΟΕΑ 15061

ΣΟΛ Α.Ε.

Μέλος Δικτύου Crowe Global

Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα

Α.Μ. ΣΟΕΑ 125

Δ) Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α

Περιεχόμενα οικονομικών καταστάσεων

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	9
Ισολογισμός.....	14
Κατάσταση συνολικού εισοδήματος.....	15
Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.....	16
Κατάσταση ταμειακών ροών.....	17
1. Γενικές πληροφορίες.....	18
2. Βάση παρουσίασης και λογιστικές πολιτικές.....	20
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών.....	26
4. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου.....	33
5. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές.....	38
6. Συγκριτικά στοιχεία.....	38
7. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	39
8. Υπεραξία.....	40
9. Λοιπά Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	41
10. Επενδύσεις σε συγγενείς.....	42
11. Επενδύσεις σε θυγατρικές.....	43
12. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.....	43
13. Αναβαλλόμενη φορολογία.....	44
14. Αποθέματα.....	45
15. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις.....	45
16. Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις.....	45
17. Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	45
18. Μετοχικό κεφάλαιο.....	46
19. Αποθεματικά.....	46
20. Δανεισμός.....	46
21. Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία.....	47
22. Επιχορηγήσεις.....	47
23. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	48
24. Πωλήσεις.....	48
25. Λοιπά έσοδα.....	48
26. Παροχές σε εργαζόμενους.....	49

27.	Χρηματοοικονομικό κόστος – καθαρό.....	49
28.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	50
29.	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....	50
30.	Μερίσματα	50
	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.....	51

Ισολογισμός

	Σημ.	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	7	2.785.511	2.991.883	2.053.760	2.169.984
Υπεραξία	8	707.634	707.634	0	0
Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	9	17.489	28.401	13.792	22.177
Δικαίωμα χρήσης	10	206.822		19.560	0
Επενδύσεις σε θυγατρικές	12	0	0	1.401.588	1.401.587
Επενδύσεις σε συγγενείς	11	96.052	8.400		
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	13	640.026	710.660	603.870	683.062
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση			0	0	
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			0	17.161	
		4.453.534	4.446.978	4.109.731	4.276.810
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	15	51.715	218.252	0	0
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	16	953.091	2.010.558	589.818	576.343
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	17	825	9.863	0	2.940
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		4.782	1.162	0	1.162
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	18	800.931	1.151.210	319.021	298.926
		1.811.344	3.391.045	908.839	879.370
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		6.264.878	7.838.023	5.018.570	5.156.180
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε κατόχους μετοχών της μητρικής					
Μετοχικό κεφάλαιο	19	4.992.245	4.992.245	4.992.245	4.992.245
Υπέρ το άρτιο			0	0	0
Αποθεματικά	20	109.027	109.027	109.027	109.027
Ζημίες εις νέον		(2.442.779)	(2.257.412)	(2.434.096)	(2.390.581)
		2.658.493	2.843.860	2.667.176	2.710.691
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		365.808	623.340		0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		3.024.301	3.467.200	2.667.176	2.710.691
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	21	1.396.741	1.746.529	1.186.225	1.451.801
Υποχρεώσεις για παροχές στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	22	59.384	59.384	39.613	39.613
Επιχορηγήσεις	23	11.691	14.770	11.691	14.770
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	14	25.222	0	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθωσης	10	147.043		8.852	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	24	193.450	1.353.450	0	0
		1.833.531	3.174.133	1.246.381	1.506.184
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις		524.931	380.218	360.706	207.045
Δάνεια βραχυπρόθεσμα	21	818.284	816.472	733.007	732.260
Λοιπές υποχρεώσεις μισθωσης	10	63.831		11.299	0
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις			0	0	0
		1.407.046	1.196.691	1.105.012	939.305
Σύνολο υποχρεώσεων		3.240.577	4.370.823	2.351.393	2.445.489
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.264.878	7.838.023	5.018.570	5.156.180

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πωλήσεις	24	1.918.872,00	1.489.165,00	1.171.085,85	873.879
Κέρδη από αποτίμηση επενδύσεων				0,00	0
Λοιπά έσοδα	25	172.067,00	504.295,00	136.713,11	209.427
Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες		2.090.939,00	1.993.460,00	1.307.798,96	1.083.306,00
Κόστος πωληθέντων αποθεμάτων		(218.319)	(75.276)	-	-
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	26	(722.671)	(713.544)	(294.159)	(411.261)
Αποσβέσεις	7,9	(287.675)	(301.195)	(140.376)	(133.611)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα		(1.182.991)	(1.278.147)	(852.430)	(887.603)
Εξοδα από λειτουργικές δραστηριότητες		(2.411.656)	(2.368.162)	(1.286.965)	(1.432.474)
Έσοδα τόκων		29.270	26.502	22.727	19.957
Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα		(148.924)	(160.874)	(104.073)	(104.464)
Χρηματοοικονομικό κόστος - καθαρό	27	(119.654)	(134.372)	(81.347)	(84.507)
Ζημίες προ φόρων		(440.371)	(509.074)	(60.513)	(433.675)
Φόρος εισοδήματος		9.765,00		17.161	(13.766)
Ζημίες χρήσεως		(430.606)	(509.074)	(43.352)	(447.441)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα καθαρά από φόρους					
Αποτίμηση ΔΠΠ χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		48			
Αποτέλεσμα από Συγγενείς		(12.343)			
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσεως		(442.901)	(509.074)	(43.352)	(447.441)
Ζημίες που αναλογούν σε:					
Κατόχους μετοχών της μητρικής		(173.071)	(378.189)	(43.352)	(447.441)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(257.535)	(130.885)	0	0
		(430.606)	(509.074)	(43.352)	(447.441)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα που αναλογούν:					
Κατόχους μετοχών της μητρικής		(185.366)	(378.189)	(43.352)	(447.441)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(257.535)	(130.885)	-	-
		(442.901)	(509.074)	(43.352)	(447.441)
Ζημίες ανά μετοχή που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής					
Βασικές και απομειωμένες (σε ευρώ)		(0,0900)	(0,1800)	(0,0208)	(0,2200)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Όμιλος

	Αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής				Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματι κά	Ζημιές εις νέον		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	6.989.143		109.703	(3.876.389)	3.222.457	3.660.436
Πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9			(676)	676	-	-
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναμορφωμένο)	6.989.143	-	109.027	(3.875.713)	3.222.457	3.660.436
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					-	-
Κέρδη περιόδου				(378.189)	(378.189)	(509.074)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	-	-	-	(378.189)	(378.189)	(509.074)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	(1.996.898)			1.996.898		
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής					316.245	316.245
Λοιπά				(408)	(408)	(408)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	4.992.245	-	109.027	(2.257.412)	623.340	3.467.200

Σημ.	Αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής				Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Ζημιές εις νέον		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	4.992.245	-	109.027	(2.257.412)	2.843.860	3.467.200
Επίδραση από υιοθέτηση ΔΠΧΑ 16				(162)	(162)	
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα 1/1/2019	4.992.245	-	109.027	(2.257.574)	2.843.698	3.467.200
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					-	-
Κέρδη περιόδου				(185.366)	(185.366)	(442.898)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	-	-	-	(185.366)	(185.366)	(442.898)
Απόκτηση θυγατρικής					(257.532)	(442.898)
Ιδρυση θυγατρικών						-
Λοιπά					-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	4.992.245	-	109.027	(2.442.940)	2.658.332	3.024.302

Εταιρεία

	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματι κά	Ζημιές εις νέον	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	6.989.143		109.703	(3.940.714)	3.158.132
Πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9			(676)	676	-
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναμορφωμένο)	6.989.143	-	109.027	(3.940.038)	3.158.132
Κέρδη περιόδου				(447.441)	(447.441)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	-	-	-	(447.441)	(447.441)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	(1.996.898)			1.996.898	-
Απόκτηση θυγατρικής					
Ιδρυση θυγατρικών					
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	4.992.245	-	109.027	(2.390.581)	2.710.691

	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Ζημιές εις νέον	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	4.992.245	-	109.027	(2.390.581)	2.710.691
Επίδραση από υιοθέτηση ΔΠΧΑ 16				(163)	(163)
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα 1/1/2019	4.992.245	-	109.027	(2.390.744)	2.710.528
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
Κέρδη περιόδου				(43.352)	(43.352)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου	-	-	-	(43.352)	(43.352)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	4.992.245	-	109.027	(2.434.096)	2.667.176

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών

Σημ.	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1-31/12/2019	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2019	1/1-31/12/2018
<u>Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες</u>				
Κέρδη προ φόρων	(440.371)	(509.074)	(60.513)	(433.675)
Αποσβέσεις	287.675	301.195	140.376	133.611
Προβλέψεις- έκτακτα	(65.617)	(700)	(65.617)	-
Αποτίμηση επενδύσεων		2.176	-	2.176
Έσοδα τόκων	(29.270)	(26.502)	(22.727)	(19.957)
Έξοδα τόκων	148.924	160.874	104.073	104.464
	(98.659)	(72.032)	95.592	(213.381)
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Αύξηση/ (μείωση) αποθεμάτων	166.537	(213.360)	-	-
Αύξηση/ (μείωση) απαιτήσεων	1.170.742	(412.488)	115.717	546.135
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων πλην τραπεζών	(1.011.095)	(119.936)	162.629	(128.149)
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση				
Καταβληθέντες τόκοι	227.525	(817.816)	373.938	204.605
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(148.924)	(160.874)	(104.073)	(99.666)
Καθαρές ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	4.192	40.951	-	442
	82.793	(937.738)	269.865	105.381
<u>Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</u>				
(Αγορές)/Πωλήσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(14.370)	(32.730)	(7.669)	(25.976)
Ίδρυση συγγενών	(99.996)	(8.400)		
Απόκτηση ελέγχου θυγατρικής		-	-	(144.292)
Πώληση θυγατρικής		374.663	-	-
Τόκοι που εισπράχθηκαν	29.270	26.502	22.727	19.957
Καθαρές ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(85.096)	360.036	15.058	(150.312)
<u>Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</u>				
Δάνεια αναληφθέντα/ (πληρωθέντα)	(347.976)	(334.312)	(264.829)	(223.054)
Αναλογία μειοψηφίας στην ίδρυση και αύξηση κεφαλαίου θυγατρικών	-	316.245	-	-
Καθαρές ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(347.976)	(18.067)	(264.829)	(223.054)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα				
	(350.279)	(595.770)	20.094	(267.985)
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου	1.151.210	1.746.980	298.926	566.911
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου	800.931	1.151.210	319.020	298.926

18

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (εφεξής «η Εταιρεία») με διακριτικό τίτλο «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.». συστάθηκε το 2000.

Η Εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με αριθμό 45978/06/Β/00/42 και ΓΕΜΗ 3763601000, έχει ως έδρα το Δήμο Αθήνας (οδός Τράλλεων 2 & Συγγρού 223) και η διεύθυνση της στο διαδίκτυο είναι www.dynamicsec.gr.

Η «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Αρ.2/595/31.08.2011 όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 1/842/18.4.2019 μπορεί να παρέχει τις ακόλουθες δραστηριότητες επί των χρηματοπιστωτικών μέσων:

(α) Επενδυτικές υπηρεσίες και δραστηριότητες:

- Λήψη και διαβίβαση εντολών για λογαριασμό πελατών.
- Εκτέλεση εντολών για λογαριασμό πελατών.
- Τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων χωρίς δέσμευση ανάληψης.

(β) Παρεπόμενες υπηρεσίες:

- Φύλαξη και διοικητική διαχείριση χρηματοπιστωτικών μέσων για λογαριασμό πελατών, περιλαμβανόμενης της παροχής υπηρεσιών θεματοφύλακα και παροχής συναφών υπηρεσιών όπως η διαχείριση χρηματικών διαθεσίμων ή παρεχόμενων ασφαλειών.
- Παροχή πιστώσεων ή δανείων σε επενδυτή προς διενέργεια συναλλαγής σε ένα ή περισσότερα χρηματοπιστωτικά μέσα, στα οποία μεσολαβεί η ΕΠΕΥ, η οποία παρέχει την πίστωση ή το δάνειο.
- Παροχή υπηρεσιών ξένου συναλλάγματος, εφόσον συνδέονται με την παροχή των επενδυτικών συμβουλών.
- Παροχή υπηρεσιών σχετιζόμενων με την αναδοχή.
- Παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών σχετικά με τα υποκείμενα μέσα των παραγώγων που περιλαμβάνονται στις περιπτώσεις ε' έως ζ' και ι' του άρθρου 5 του ν. 3606/2007, εφόσον σχετίζονται με την παροχή επενδυτικών ή παρεπόμενων υπηρεσιών.

Οι δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών της Εταιρείας ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ. (εφεξής «ο Όμιλος») περιγράφονται κατωτέρω. Η δομή του Ομίλου αναλύεται στη σημείωση 1.1.

Στις 2 Φεβρουαρίου 2017 η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ. απέκτησε το 81,83% της εταιρείας «ΑΤΤΙΚΑ FINANCE Α.Ε.» από την ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (σημ. 19).

Στις δραστηριότητες της ΑΤΤΙΚΑ FINANCE Α.Ε. περιλαμβάνονται:

- Η παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις σχετικά με τη διάρθρωση του κεφαλαίου τους, την κλαδική στρατηγική και συναφή θέματα, καθώς και η παροχή συμβουλών και υπηρεσιών σχετικά με συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων.
- Η παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών στον τομέα των επενδύσεων και η εκπόνηση επενδυτικών προγραμμάτων, οικονομοτεχνικών, διαχειριστικών και αναπτυξιακών μελετών για λογαριασμό τρίτων
- Η τραπεζική διαμεσολάβηση.
- Η παροχή προς επιχειρήσεις συμβουλών και υπηρεσιών διοίκησης, διαχείρισης επιχειρήσεων, διαφημιστικής προβολής και προώθησης.
- Η παροχή εκτιμητικών συμβουλών και υπηρεσιών.
- Η εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων με εθνικούς, κοινοτικούς ή ιδίους πόρους για την οργάνωση ιδιωτικών επιχειρήσεων, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Ο.Τ.Α.
- Η μελέτη και οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων, ημερίδων, συνεδρίων και εκθέσεων.
- Ο σχεδιασμός, έρευνα, ανάπτυξη, αδειοδότηση, χρηματοδότηση, μελέτη, εγκατάσταση, κατασκευή, λειτουργία, εκμετάλλευση και διαχείριση έργων και μονάδων παραγωγής ενέργειας οποιασδήποτε

μορφής ή πηγής, η παραγωγή, μεταφορά, μετασχηματισμός και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ειδικότερα Ηλιακής και Αιολικής ενέργειας.

Την 1 Ιανουαρίου 2017 η θυγατρική εταιρεία «ATTICA FINANCE A.E.» συγχώνευσε με απορρόφηση τη θυγατρική της εταιρεία «ΦΩΛΤΟΒΟΤΑΙΚΑ ΚΟΖΑΝΗΣ Μ. ΕΠΕ», που δραστηριοποιούνταν στη παραγωγή, εμπορία και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα.

Η «ATTICA FINANCE A.E.» κατέχει και λειτουργεί δύο φωτοβολταϊκές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 498,33 KWp στο Νομό Κοζάνης. Η εταιρεία έχει υπογράψει σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με τον ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ.

Στις 2.8.2017 ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής εταιρείας «ATTICA FINANCE A.E.» συμμετείχε κατά 62,51% στην ίδρυση της εταιρείας «GREENESCO I.K.E.». Στις 30.06.2019 η συμμετοχή αυτή ανέρχεται σε 57,18%. Σκοπός της «GREENESCO I.K.E.» είναι η ίδρυση και η συμμετοχή σε επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στους τομείς παροχής εξοικονόμησης ενέργειας καθώς και της μελέτης κατασκευής και διαχείρισης έργων παραγωγής ενέργειας. Επιπλέον η διενέργεια κάθε επιχειρηματικής πράξης που περιλαμβάνει τη παροχή ενεργειακών υπηρεσιών εξοικονόμησης της ενεργειακή απόδοσης σε εγκαταστάσεις ή κτίρια, την εισαγωγή, κατασκευή και εμπορία φωτιστικών σωμάτων, λαμπτήρων, γεννητριών και σχετικών υλικών, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαίδευσης συναφών με το αντικείμενο της εταιρείας, την εκτέλεση έργων ύδρευσης αποχέτευσης, βιολογικών καθαρισμών, αφαλατώσεων και συναφών έργων καθώς και την άσκηση κάθε άλλης σχετικής δραστηριότητας με τους σκοπούς αυτούς.

Στις 23.9.2017 ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής εταιρείας «GREENESCO I.K.E.» συμμετείχε κατά 51% στην ίδρυση της εταιρείας «GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.». Σκοπός της «GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.» είναι παρεμφερής με αυτόν της «GREENESCO I.K.E.».

1.1 Δομή του Ομίλου

Τα ποσοστά συμμετοχής στις άμεσες θυγατρικές εταιρείες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 αναλύονται κατωτέρω:

Επωνυμία	Χώρα Εγκατάστασης	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος ενσωμάτωσης	Σημ.
ATTICA FINANCE A.E.	Ελλάδα	81,83%	Ολική	
*GREENESCO I.K.E.	Ελλάδα	46,79%	Ολική	(1)
*GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	18,36%	Ολική	(2)
*EXTRADE GREEK FOOD MENTORS A.E.	Ελλάδα	28,64%	Καθαρής Θέσης	(3)

Σημειώσεις

- 1) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην GREENESCO I.K.E. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας ATTICA FINANCE A.E. κατά 57,18%.
- 2) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας GREENESCO I.K.E. κατά 51%.
- 3) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην EXTRADE GREEK FOOD MENTORS A.E., διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας ATTICA FINANCE A.E. κατά 35%.
- 4) Στη χρήση 2019 η εταιρεία του ομίλου «GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ» ίδρυσε την Κοινοπραξία Έργου Φ/Β Σταθμού ΕΥΔΑΠ στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 33,33% , με χώρα εγκατάστασης την Ελλάδα. Στην ενοποίηση του Ομίλου συμπεριλήφθηκε στις 31.12.2019 με την μέθοδο της Καθαρής θέσης.

Τα ποσοστά συμμετοχής στις άμεσες θυγατρικές εταιρείες κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται κατωτέρω:

Επωνυμία	Χώρα εγκατάστασης	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος ενσωμάτωσης	Σημ.
ATTICA FINANCE A.E.	Ελλάδα	81,83%	Ολική	
- GREENESCO I.K.E.	Ελλάδα	36,00%	Ολική	(1)
- GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	18,36%	Ολική	(2)
- EXTRADE GREEK FOOD MENTORS A.E.	Ελλάδα	28,64%	Μέθοδος καθαρής θέσης	(3)

Σημειώσεις

- 5) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην GREENESCO I.K.E. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας ATTICA FINANCE A.E. κατά 44%.
- 6) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας GREENESCO I.K.E. κατά 51%.
- 7) Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην EXTRADE GREEK FOOD MENTORS A.E., διαμορφώνεται μέσω της άμεσης συμμετοχής της θυγατρικής εταιρείας ATTICA FINANCE A.E. κατά 35%.

1.2 Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων

Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020 και τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

2. Βάση παρουσίασης και λογιστικές πολιτικές

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες καταστάσεις περιλαμβάνουν τις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» («η Εταιρεία») και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της (μαζί «ο Όμιλος»), για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.dynamicsec.gr.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern) και του ιστορικού κόστους, εκτός από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους υπό αναφορά. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη σημείωση 5.

2.2 Νέα πρότυπα και διερμηνείες

2.2.1 Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και είναι υποχρεωτικής εφαρμογής για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα.

Στην χρήση 2019 ο Όμιλος υιοθέτησε το πρότυπο ΔΠΧΑ 16. Όπου δεν αναφέρεται διαφορετικά οι άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες που ισχύουν για πρώτη φορά στη χρήση 2019, δεν έχουν επίδραση στις (ενοποιημένες) οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν υιοθέτησε πρόωρα πρότυπα, ερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί από το Σ.Δ.Α.Π. και υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά δεν έχουν υποχρεωτική εφαρμογή στη χρήση 2019.

- Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση 2019

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Στις 13 Ιανουαρίου 2016 το ΣΔΑΠ εξέδωσε το ΔΠΧΑ 16 το οποίο και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 και τις Διερμηνείες 4, 15 και 27. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Το περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση αποτελείται από το ποσό της αρχικής αναγνώρισης της υποχρέωσης μίσθωσης, τις αρχικές άμεσες δαπάνες, τυχόν προκαταβολές μισθωμάτων και την εκτίμηση κόστους από την υποχρέωση αποκατάστασης του στοιχείου. Η υποχρέωση μίσθωσης κατά την αρχική αναγνώριση αποτελείται από την παρούσα αξία των μελλοντικών υπολειπόμενων πληρωμών μισθωμάτων. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Το νέο πρότυπο εφαρμόστηκε από τον Όμιλο εντός της αναφερόμενης περιόδου. Οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σχετικά με την εφαρμογή του προτύπου περιλαμβάνονται κατωτέρω.

Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος εφάρμοσε αναδρομικά το πρότυπο σε όλες τις ενεργές την 1.1.2019 συμβάσεις μίσθωσης αναγνωρίζοντας τη σωρευτική επίπτωση της αρχικής εφαρμογής στην καθαρή θέση της 1.1.2019 και δεν αναμόρφωσε τα κονδύλια της συγκριτικής περιόδου σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του προτύπου. Κατά συνέπεια, τα κονδύλια της συγκριτικής περιόδου δεν είναι συγκρίσιμα.

Κάνοντας χρήση της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) που παρέχεται από το ΔΠΧΑ 16 ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής, δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς εφήρμοσε το πρότυπο μόνο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17.

Επίσης, ο Όμιλος επέλεξε κατά τη μετάβαση τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις που παρέχονται από το πρότυπο:

- εφάρμοσε ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο ανάλογα με τη διάρκεια της μίσθωσης για όλες τις κατηγορίες μισθώσεων, (ή εφάρμοσε διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο ανά κατηγορία περιουσιακού στοιχείου)
- εξαίρεσε το αρχικό κόστος σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης,

- χρησιμοποίησε την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης και
- για τον προσδιορισμό της αξίας κτήσεως του στοιχείου ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης θεώρησε πως αυτή είναι ίση με την υποχρέωση από τη μίσθωση, προσαρμοσμένη κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δουλευμένων μισθωμάτων που αφορούν την εν λόγω μίσθωση και τα οποία είχαν αναγνωριστεί στον ισολογισμό αμέσως πριν από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος επέλεξε να κάνει χρήση της εξαίρεσης και δεν εφήρμοσε τις νέες διατάξεις στις μισθώσεις των οποίων η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες (short term) καθώς και στις μισθώσεις στις οποίες το στοιχείο που εκμισθώνεται είναι χαμηλής αξίας (αξίας μικρότερης των € 5.000 όταν είναι καινούργιο). Σημειώνεται ότι ο Όμιλος για τις μισθώσεις που λήγουν εντός του 2019 και που, ωστόσο, αναμένεται να ανανεωθούν, προέβη σε εκτιμήσεις για την ανανέωσή τους.

Ο Όμιλος για να προεξοφλήσει τα υπολειπόμενα μελλοντικά μισθώματα χρησιμοποίησε το διαφορικό επιτόκιο (IBR) το οποίο προσδιόρισε χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο αναφοράς το επιτόκιο του εξασφαλισμένου δανεισμού (secured funding).

Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος αναγνώρισε την 1.1.2019 δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων ποσού 162,00,

Αντίστοιχα η Εταιρεία αναγνώρισε δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων ποσού 19.560,00, και υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού 20.151,00 και για τον όμιλο 206.822 και 210.874 αντίστοιχα. Η επίπτωση στην καθαρή θέση ανήλθε σε ζημία προ φόρων ποσού 163 ευρώ.

Η συμφωνία των υποχρεώσεων μισθώσεων που αναγνωρίστηκαν την 1.1.2019 σε σχέση με τις δεσμεύσεις λειτουργικών μισθώσεων που γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 την 31.12.2018 έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Δεσμεύσεις λειτουργικών μισθώσεων που γνωστοποιήθηκαν την 31.12.2018	293.530	36.000
Σταθμισμένο μέσο επιτόκιο προεξόφλησης	5%	5%
Αποτίμηση σε παρούσα αξία	217.416	33.505

Οι κατωτέρω τροποποιήσεις δεν είχαν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, Κύκλος 2015-2017

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 12.12.2017, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα ως ακολούθως:

ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Κοινές Συμφωνίες

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελούσε κοινή επιχείρησή της, θα πρέπει να προχωρήσει σε αποτίμηση των συμφερόντων που είχε προηγουμένως στην επιχείρηση αυτή.

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι μια οντότητα που συμμετέχει, αλλά δεν έχει από κοινού τον έλεγχο μιας κοινής επιχείρησης μπορεί να αποκτήσει από κοινού έλεγχο στην κοινή επιχείρηση, της οποίας η δραστηριότητα αποτελεί επιχείρηση όπως ορίζεται στο ΔΠΧΑ 3. Σε τέτοιες περιπτώσεις, τα συμφέροντα στην κοινή επιχείρηση που κατείχε προηγουμένως δεν αποτιμώνται εκ νέου.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος

Το Συμβούλιο τροποποιώντας το ΔΛΠ 12 διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα πρέπει να καταχωρίζει όλες τις φορολογικές επιπτώσεις που προκύπτουν από τη διανομή μερισμάτων στα αποτελέσματα, στα άλλα συνολικά εισοδήματα ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το πού η οντότητα καταχώρισε την αρχική συναλλαγή από την οποία προέκυψαν τα διανεμόμενα κέρδη και εν συνεχεία το μέρισμα.

ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι εάν ο δανεισμός που λήφθηκε ειδικά για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου παραμένει σε εκκρεμότητα και το σχετικό περιουσιακό στοιχείο έχει καταστεί έτοιμο για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του, τότε το υπόλοιπο του δανεισμού αυτού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στα κεφάλαια του γενικού δανεισμού κατά τον υπολογισμό του επιτοκίου κεφαλαιοποίησης.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες»

Το Συμβούλιο, τον Οκτώβριο του 2017, εξέδωσε τροποποιήσεις στο πρότυπο ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες». Με αυτή την τροποποίηση, το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι η εξαίρεση στο ΔΠΧΑ 9 ισχύει μόνο για συμμετοχές που παρακολουθούνται λογιστικά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι οντότητες θα πρέπει να εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 9 στα άλλα συμφέροντα σε συγγενείς και κοινοπραξίες, συμπεριλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων συμφερόντων στα οποία δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης και τα οποία, στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε αυτές τις συγγενείς και κοινοπραξίες.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Παροχές σε εργαζομένους» – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος Παροχών.

Το ΣΔΛΠ στις 7 Φεβρουαρίου 2018 εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 19 με την οποία διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προσδιορίζεται το κόστος υπηρεσίας όταν προκύπτουν αλλαγές στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 σε περίπτωση τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού, απαιτείται επανυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης των καθορισμένων παροχών. Η τροποποίηση του ΔΛΠ 19 προβλέπει ότι θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι αναθεωρημένες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν και κατά τον επανυπολογισμό της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος υπηρεσίας και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα.

Επίσης, με την τροποποίηση του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζεται η επίδραση μίας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις αναφορικά με τον περιορισμό στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης (ανώτατο όριο περιουσιακού στοιχείου).

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.

ΕΔΔΠΧΑ 23 Διερμηνεία «Αβεβαιότητα σχετικά με το χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος»

Στις 7 Ιουνίου 2017 το ΣΔΛΠ εξέδωσε τη Διερμηνεία 23. Η Διερμηνεία 23 έχει εφαρμογή στον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογική ζημία), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ελαφρύνσεις και τους φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την ορθότητα των φορολογικών χειρισμών σύμφωνα με το ΔΛΠ 12. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται:

- εάν οι φορολογικοί χειρισμοί πρέπει να εξετάζονται συλλογικά ή εξατομικευμένα και υπό την παραδοχή ότι οι έλεγχοι θα διενεργηθούν από τις φορολογικές Αρχές έχοντας πλήρη γνώση των σχετικών πληροφοριών
- η πιθανότητα να γίνει αποδεκτός ο προσδιορισμός του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημίας), των φορολογικών βάσεων, των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, των αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρου και των φορολογικών συντελεστών από τις φορολογικές Αρχές, και
- η επαναξιολόγηση των κρίσεων και εκτιμήσεων εάν αλλάξουν τα γεγονότα και οι περιστάσεις

Η διερμηνεία εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) « Χρηματοοικονομικά Μέσα - Χαρακτηριστικά προπληρωμής με αρνητική αποζημίωση»

Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 12 Οκτωβρίου 2017 τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 9, με την οποία επιτρέπεται σε κάποια προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με χαρακτηριστικά αρνητικής αποζημίωσης, που διαφορετικά θα αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, να αποτιμηθούν στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 αποφασίζει ότι οι συμβατικοί όροι που διέπουν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, που θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI), ανεξάρτητα από το γεγονός που προκαλεί την πρόωρη λήξη του συμβολαίου και ανεξάρτητα από το ποιο αντισυμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει ή εισπράττει τη δίκαιη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη του συμβολαίου.

- Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους που δεν έχουν εφαρμοστεί ωρίτερα από την Εταιρεία και τον Όμιλο

Οι κατωτέρω τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Τροποποιήσεις των παραπομπών στο εννοιολογικό πλαίσιο των ΔΠΧΑ (που εκδόθηκαν στις 29 Μαρτίου 2018)

Την 29^η Μαρτίου 2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο το οποίο επανακαθορίζει:

- το σκοπό της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,
- τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων,
- τους ορισμούς του περιουσιακού στοιχείου, της υποχρέωσης, της καθαρής θέσης, καθώς και των εσόδων και των εξόδων,
- τα κριτήρια αναγνώρισης και τις οδηγίες σχετικά με τον χρόνο της διαγραφής περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις,
- τις βάσεις αποτίμησης και οδηγίες σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να χρησιμοποιούνται και,
- έννοιες και καθοδήγηση σχετικά με την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις

Ο σκοπός της αναθεώρησης του εννοιολογικού πλαισίου είναι η υποβοήθηση όσον προετοιμάζουν οικονομικές καταστάσεις να αναπτύσσουν συνεπείς λογιστικές πολιτικές για συναλλαγές και άλλα γεγονότα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των υπαρχόντων προτύπων ή όταν ένα πρότυπο δίνει δυνατότητα επιλογής μεταξύ λογιστικών πολιτικών. Επιπλέον, σκοπός της αναθεώρησης είναι να βοηθήσει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα.

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, «Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου», το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται από τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (τροποποιήσεις) «Ορισμός του σημαντικού»

Στις 31 Οκτωβρίου 2018 το ΣΔΛΠ στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας γνωστοποιήσεων εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8, οι οποίες αποσαφηνίζουν τον ορισμό του σημαντικού και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εφαρμοσθεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση που μέχρι στιγμής έχει αναφερθεί σε άλλα ΔΠΧΑ. Ο νέος ορισμός προβλέπει ότι μία πληροφορία είναι σημαντική εάν το γεγονός της παράλειψης, υπόκρυψης ή ανακριβούς γνωστοποίησής της εύλογα θα αναμενόταν να επηρεάσει τις αποφάσεις που οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων λαμβάνουν βάσει αυτών των καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα περιστάσεων που ενδέχεται να οδηγήσουν στην απόκρυψη σημαντικής πληροφορίας. Ο ορισμός του σημαντικού, που αποτελεί μία σημαντική λογιστική έννοια στα ΔΠΧΑ, βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν κατά πόσο οι πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνονται στις οικονομικές τους καταστάσεις. Ο επικαιροποιημένος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» και το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη». Η τροποποίηση διασφαλίζει ότι ο ορισμός του σημαντικού είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση ισχύει από την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

ΔΠΧΑ 9 ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποίηση) «Μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς»

Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 26 Σεπτεμβρίου 2019 τροποποιήσεις στα πρότυπα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική αναφορά από τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς κατά την περίοδο πριν από την αντικατάσταση ενός υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις παρέχουν προσωρινές και περιορισμένες εξαιρέσεις στις απαιτήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης του διεθνούς λογιστικού προτύπου (ΔΛΠ) 39 *Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση* και του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) 9 *Χρηματοοικονομικά μέσα*, ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να συνεχίσουν να πληρούν τις απαιτήσεις υποθέτοντας ότι τα υφιστάμενα κριτήρια αναφοράς επιτοκίων δεν μεταβάλλονται λόγω της μεταρρύθμισης του διαπραγματευτικού επιτοκίου δανεισμού.

Οι εξαιρέσεις αφορούν την εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων:

- Την απαίτηση περί πολύ υψηλής πιθανότητας εκπλήρωσης όσον αφορά αντισταθμίσεις ταμειακών ροών,
- Την αξιολόγηση της οικονομικής σχέσης ανάμεσα στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο και το μέσο αντιστάθμισης,
- Τον προσδιορισμό ενός συστατικού ενός στοιχείου ως αντισταθμισμένου στοιχείου.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

Πρότυπα και Τροποποιήσεις Πρότυπων που δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.:

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»

Στις 18 Μαΐου 2017 το ΣΔΛΠ εξέδωσε το ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο πρότυπο ΔΠΧΑ 4.

Το ΔΠΧΑ 17 θεσπίζει τις αρχές για την καταχώριση, αποτίμηση, παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με στόχο την παροχή μιας περισσότερο ομοιόμορφης προσέγγισης αποτίμησης και παρουσίασης για όλα τα ασφαλιστήρια συμβολαία.

Το ΔΠΧΑ 17 απαιτεί η αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων να μην διενεργείται στο ιστορικό κόστος αλλά στην τρέχουσα αξία με τρόπο συνεπή και με τη χρήση:

- αμερόληπτων αναμενόμενων σταθμισμένων εκτιμήσεων μελλοντικών ταμειακών ροών με βάση επικαιροποιημένες παραδοχές,
- προεξοφλητικών επιτοκίων που αντικατοπτρίζουν τα χαρακτηριστικά ταμειακών ροών των συμβάσεων και
- εκτιμήσεων σχετικά με τους χρηματοοικονομικούς και μη κινδύνους που προκύπτουν από την έκδοση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Το νέο πρότυπο εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021. Σημειώνεται, επίσης, πως τον Νοέμβριο 2018 το ΣΔΛΠ πρότεινε τη μετάθεση της ημερομηνίας υποχρεωτικής εφαρμογής του νέου προτύπου την 1.1.2022.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποίηση) «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση αφορά τη βελτίωση του ορισμού της επιχείρησης με σκοπό να βοηθήσει τις εταιρείες να καθορίσουν κατά πόσον μια εξαγορά που πραγματοποιούν αφορά επιχείρηση ή ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Ο τροποποιημένος ορισμός της επιχείρησης επικεντρώνεται στο παραγόμενο προϊόν μιας επιχείρησης, που είναι η παροχή αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες, ενώ ο προηγούμενος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους απευθείας στους επενδυτές ή άλλους ιδιοκτήτες, μέλη ή συμμετέχοντες. Επιπλέον με την τροποποίηση προστίθενται οδηγίες για την αξιολόγηση του κατά πόσο μία αποκτώμενη διαδικασία είναι ουσιαστική και εισάγεται μία προαιρετική άσκηση συγκέντρωσης εύλογης αξίας με ενδεικτικά παραδείγματα.

Οι εταιρείες υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον τροποποιημένο ορισμό της επιχείρησης σε εξαγορές που θα πραγματοποιηθούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση) «Κατάταξη υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες»

Η τροποποίηση επηρεάζει μόνο την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Με την τροποποίηση διευκρινίζεται ότι η κατάταξη των υποχρεώσεων θα πρέπει να βασίζεται σε υφιστάμενα δικαιώματα κατά την ημερομηνία λήξης της περιόδου αναφοράς. Επίσης, η τροποποίηση αποσαφήνισε ότι οι προσδοκίες της Διοίκησης για τα γεγονότα που αναμένεται να συμβούν μετά την ημερομηνία του ισολογισμού δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και διευκρίνισε τις περιπτώσεις που συνιστούν τακτοποίηση της υποχρέωσης.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2022.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

3.1 Ενοποίηση

Επιχειρηματικές συνενώσεις και θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια επιχείρηση όταν ο Όμιλος εκτίθεται ή και έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην επιχείρηση και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης που ασκεί στην επιχείρηση. Οι θυγατρικές ενοποιούνται με ολική ενοποίηση από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επί αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το τίμημα της εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται προς τους πρώην μετόχους και των μετοχών που εκδίδονται από τον Όμιλο. Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Ανά περίπτωση εξαγοράς, ο Όμιλος αναγνωρίζει τυχόν μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία, είτε στο ποσοστό της επί της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής.

Εάν η απόκτηση θυγατρικής επιτυγχάνεται σταδιακά, η εύλογη αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα που μεταβιβάζεται από τον αποκτώντα αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης. Οποιοσδήποτε μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος, που τεκμαίρεται ότι αποτελούν στοιχείο του ενεργητικού ή παθητικού, αναγνωρίζονται είτε στα αποτελέσματα είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Εάν το ενδεχόμενο αντάλλαγμα κατατάσσεται ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται έως την τελική τακτοποίησή του μέσω της καθαρής θέσης.

3.2 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την τακτοποίηση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

3.3 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιείται.

Οι αποσβέσεις των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

- Κτίρια	20 - 25 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός	10 έτη
- Μεταφορικά μέσα	10 έτη
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 - 20 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων αναθεωρούνται και αναπροσαρμόζονται, εφόσον κριθεί σκόπιμο, σε κάθε τέλος χρήσεως.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρείται ως κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή ενσωμάτων παγίων κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως με την πραγματοποίησή τους.

3.4 Μισθώσεις

(α) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους, εκτός όπου υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα αποκτήσει κυριότητα των παγίων στη λήξη της μίσθωσης οπότε αποσβένονται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

Ο Όμιλος δεν κατέχει πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση.

(β) Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

3.5 Αύλα περιουσιακά στοιχεία

Λογισμικό

Τα αγοραζόμενα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται στα 10 έτη.

Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

3.6 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Με την εξαίρεση των ασωμάτων παγίων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη διάρκεια ζωής, τα οποία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση, οι λογιστικές αξίες των λοιπών στοιχείων μακροπρόθεσμου ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσεως. Εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από τη πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την πρόσοδο που αναμένεται να προκύψει από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά.

3.7 Χρηματοοικονομικά μέσα

α. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

i. Αρχική αναγνώριση και παύση αναγνώρισης

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μεταβιβαστεί και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για διαγραφή.

ii. Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους (που συνήθως είναι η τιμή της συναλλαγής, ήτοι η εύλογη αξία του δοθέντος ή ληφθέντος ανταλλάγματος) πλέον του κόστους συναλλαγής που αποδίδεται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοση τους, εκτός εάν πρόκειται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων όπου τα κόστη συναλλαγής, έκδοσης κλπ., βαρύνουν τα αποτελέσματα.

Ο εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνουν ένα σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης επιμετρώνται στην τιμή συναλλαγής.

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σύμφωνα με το επιχειρηματικό μοντέλο της οικονομικής οντότητας σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε μία από τις κατωτέρω τρεις κατηγορίες, το οποίο και καθορίζει την μεταγενέστερη επιμέτρηση τους:

- Στο αναπόσβεστο κόστος (Amortised cost),
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (fair value through OCI) και
- στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (fair value through profit or loss).

Ο Όμιλος πέραν των απαιτήσεων από πελάτες δεν κατέχει άλλα ουσίωση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Ταξινομεί δε αυτές στο αναπόσβεστο κόστος και τις επιμετρά μεταγενέστερα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου στην περίπτωση που έχουν μακροπρόθεσμο μέρος.

iii. Απομείωση

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης.

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των στοιχείων αυτών.

Κατά την ημερομηνία μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα, 1.1.2018, αλλά και στη λήξη της τρέχουσας περιόδου 31.12.2018, δεν προέκυψε πρόβλεψη απομείωσης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για τις εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου.

β. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

i. Αρχική αναγνώριση και παύση αναγνώρισης

Η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης της όταν, και μόνον όταν, η οικονομική οντότητα καθίσταται συμβαλλόμενος του χρηματοοικονομικού μέσου.

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και, στην περίπτωση των δανείων καθαρά από τα άμεσα έξοδα της συναλλαγής.

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται από την κατάσταση οικονομικής θέσης όταν εξοφλείται.

Ουσιώδης τροποποίηση των όρων υφιστάμενης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (διαφορά τουλάχιστον 10% σε παρούσα αξία με το αρχικό επιτόκιο) αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Η όποια διαφορά καταχωρίζεται στα αποτελέσματα.

ii. Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν τις εμπορικές και τις δανειακές υποχρεώσεις.

Οι εμπορικές και δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αποτιμώνται μεταγενέστερα σύμφωνα με τη μέθοδο του αναπόσβεστου κόστους με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Ο Όμιλος δεν έχει αναλάβει υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

γ. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να γίνει διακανονισμός σε καθαρή βάση, ή η απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου και ο διακανονισμός της υποχρέωσης να γίνουν ταυτόχρονα.

3.8 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του ετήσιου μέσου σταθμικού όρου. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης και προκειμένου για ημιτελή των εκτιμώμενων εξόδων για την ολοκλήρωσή τους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Απομειώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως κατά την οποία προκύπτουν.

3.9 Λοιπές Απαιτήσεις

Οι Λοιπές Απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο κόστος και μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης εμφανίζονται στην αναπόσβεστη αξία τους.

3.10 Ταμειακά διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου. Τα στοιχεία των διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων έχουν αμελητέο κίνδυνο μεταβολής στην αξία.

3.11 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας. Οι κοινές μετοχές περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια.

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων εμφανίζονται σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης.

Το κόστος κτήσεως ιδίων μετοχών εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας, έως ότου οι ίδιες μετοχές πουληθούν ή ακυρωθούν. Κάθε κέρδος ή ζημιά από πώληση ιδίων μετοχών καθαρό από άμεσα για τη συναλλαγή έξοδα και φόρους, περιλαμβάνεται ως αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

3.12 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Η φορολογία της χρήσης περιλαμβάνει τρέχοντα φόρο και αναβαλλόμενο φόρο. Η φορολογία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα εκτός εάν αφορά στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στη καθαρή θέση. Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος επίσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στη καθαρή θέση αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών ισολογισμών κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών όπως αναμορφώνονται στην φορολογική δήλωση και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις, με εξαίρεση την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης στην περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις κατά την έκταση στην οποία αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά θα αναστραφεί στο μέλλον και θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς.

Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να είναι σε ισχύ όταν η αναβαλλόμενη απαίτηση θα πραγματοποιηθεί ή η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

3.13 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος, καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών (κρατικά προγράμματα) όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό υπολογίζονται στην προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό που έχουν καταστεί δεδουλευμένες κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στην περίοδο που προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.

Ο Όμιλος για την τρέχουσα χρήση δεν διενήργησε αναλογιστική μελέτη για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό. Εκτίμηση του Ομίλου είναι ότι, η ήδη σχηματισθείσα υποχρέωση είναι επαρκής για τον αριθμό προσωπικού που έχει και ότι αν διενεργούνταν αναλογιστική μελέτη η επίδραση στο ύψος της υποχρέωσης και στα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα της χρήσεως θα ήταν ασήμαντη.

3.14 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι ουσιώδης, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της δέσμευσης. Το επιτόκιο προεξόφλησης θα είναι ένα προ φόρου επιτόκιο που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους.

3.15 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

(α) Πωλήσεις

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει τα αγαθά στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Αμοιβές και προμήθειες

Οι αμοιβές και προμήθειες αναγνωρίζονται την ημερομηνία που παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες. Ενδεικτικά η διάρθρωση των αμοιβών και προμηθειών απαρτίζεται κυρίως από προμήθειες από τη διαμεσολάβηση επί χρηματιστηριακών συναλλαγών στο Χρηματιστήριο Αθηνών, στο Χρηματιστήριο Παραγώγων Αθηνών καθώς και σε χρηματιστήρια της αλλοδαπής. Το πελατολόγιο του Ομίλου αποτελείται από ιδιώτες και επαγγελματίες.

(γ) Έσοδα από παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το στάδιο ολοκλήρωσης υπολογίζεται με βάση τα συνολικά κόστη μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού ως ποσοστό από τα συνολικά υπολογιζόμενα κόστη για κάθε συμβόλαιο. Τα κόστη αναγνωρίζονται στην περίοδο την οποία πραγματοποιούνται. Όταν το αποτέλεσμα μιας σύμβασης δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, εισοδήματα αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που τα έξοδα τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί είναι πιθανό να ανακτηθούν.

(δ) Έσοδα από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

Οι πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που οι σχετικοί κίνδυνοι μεταβιβάζονται στον αγοραστή και συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη μηνιαία παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος που παρέχεται στο ελληνικό δίκτυο και επιβεβαιώνεται από τον ΛΑΓΗΕ.

(ε) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

3.16 Έξοδα

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση.

3.17 Διανομή μερισμάτων

Διανομή μερίσματος αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.18 Στρογγυλοποιήσεις

Διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

4. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

4.1 Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων

Η επιχειρηματική λειτουργία του Ομίλου είναι αλληλένδετη με την ανάληψη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Η Διοίκηση έχοντας ως γνώμονα τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των εργασιών της έχει ως στόχο υψηλής προτεραιότητας την εφαρμογή και τη διαρκή εξέλιξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων αρνητικών συνεπειών τους στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Τόσο οι αρχές όσο και η υφιστάμενη πολιτική διαχείρισης κινδύνων έχουν δημιουργηθεί για τον έγκαιρο εντοπισμό και την ανάλυση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένη Ο Όμιλος για τη θέσπιση συστημάτων ελέγχου, καθώς επίσης και για τη συστηματική παρακολούθηση των κινδύνων, σύμφωνα με όσα

ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία. Ο Όμιλος επανεξετάζει σε ετήσια βάση την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στη δυναμική των αγορών, σε μεταβολές στα προσφερόμενα προϊόντα και στις ενδεδειγμένες διεθνείς πρακτικές.

4.2 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων είναι συνυφασμένη με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Η Διοίκηση, έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων, δίνει μεγάλη προτεραιότητα στον στόχο της εφαρμογής και συνεχούς βελτίωσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε συστηματική βάση τους ακόλουθους κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (που περιλαμβάνει επιτοκιακό, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο μετοχών) και κίνδυνο ρευστότητας.

4.2.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τον Όμιλο προκύπτει από την πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει οικονομική ζημία λόγω αθέτησης οικονομικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις επιμέρους εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο όπως επίσης και τις συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου.

Ο πιστωτικός κίνδυνος αναλύεται στις παρακάτω υποκατηγορίες:

- Πιστωτικός κίνδυνος από πελάτες
- Πιστωτικός κίνδυνος από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Πιστωτικός κίνδυνος από πελάτες χρηματιστηρίου

Το τμήμα παροχής πιστώσεων σε συνεργασία με την υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου παρακολουθεί τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο ανά πελάτη, για την εξόφληση του τιμήματος συναλλαγών στην αγορά μετοχών του Χρηματιστηρίου Αθηνών, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

Ο Υπεύθυνος Διαχείρισης Κινδύνου, παρακολουθεί καθημερινώς τα ανοίγματα των πελατών και ιδίως των συνδεδεμένων μεταξύ τους πελατών, ούτως ώστε να τηρούνται συνεχώς οι διατάξεις της νομοθεσίας για τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα και την Επάρκεια Ιδίων Κεφαλαίων.

Παράγωγα

Οι πελάτες που δραστηριοποιούνται στην αγορά παραγώγων οφείλουν να καταβάλλουν περιθώρια ασφάλισης σύμφωνα με τον Κανονισμό της ΕΤΕΚ, της αγοράς παραγώγων του Χ.Α. ή της εκάστοτε αγοράς παραγώγων και την πιστωτική πολιτική του Ομίλου.

Σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ομίλου, το τμήμα παραγώγων παρακολουθεί τους κινδύνους που προκύπτουν από τις ανοιχτές θέσεις των πελατών και διασφαλίζει την παροχή περιθωρίων ασφάλισης. Η εξέλιξη των περιθωρίων ασφάλισης παρακολουθείται επίσης από τον Υπεύθυνο Εκκαθάρισης Παραγώγων, ο οποίος ενημερώνει σχετικά τόσο ενδοσυνεδριακά όσο και μετά τη λήξη της συνεδρίασης τον Υπεύθυνο Διαχείρισης Κινδύνων.

Δεσμεύσεις που σχετίζονται με πίστωση

Η δυνατότητα παροχής πιστώσεων από το μέλη του Χρηματιστηρίου Αξιών προς τους πελάτες τους με σκοπό τη διενέργεια χρηματιστηριακών συναλλαγών (margin account), ρυθμίζεται με το νόμο 4141/2013 και την απόφαση υπ' αριθμ. 6/675/27.2.2014 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Το μοντέλο παροχής πιστώσεων στηρίζεται στη γενική αρχή κατά την οποία η πίστωση δίδεται μόνον κατόπιν σχετικής έγγραφης σύμβασης μεταξύ μέλους και πελάτη και εφόσον ο τελευταίος παρέχει στο μέλος αντίστοιχη εξασφάλιση της πίστωσης, επί της οποίας υφίσταται νόμιμο ενέχυρο υπέρ του μέλους.

Το margin account παρέχει στους επενδυτές τη δυνατότητα να αγοράσουν περισσότερες μετοχές από εκείνες που θα τους επέτρεπε το διαθέσιμο κεφάλαιο τους χρησιμοποιώντας την τεχνική μόχλευσης. Ωστόσο, η αγορά μετοχών με πίστωση είναι μια τεχνική που χρησιμοποιείται από επενδυτές που είναι εξοικειωμένοι με αυτό το εργαλείο και γνωρίζουν τη λειτουργία του.

Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την παροχή πιστώσεων ορίζονται στον νόμο, αλλά και στις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες κανονιστικές διατάξεις των αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Το τμήμα Πιστώσεων παρακολουθεί τους προβληματικούς λογαριασμούς και λαμβάνει μέρος στον καθορισμό των προβλέψεων που γίνονται στις οικονομικές καταστάσεις ώστε να μην εκτίθεται η Εταιρία σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο εκ της δραστηριότητας αυτής.

Πιστωτικός κίνδυνος για T + 2

Σύμφωνα με τον νόμο 4141/2013 και την υπ' αριθμ. 6/675/27.02.2014 απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς πρέπει μέχρι το πέρας του T + 2, ο πελάτης να έχει εξοφλήσει το τίμημα της αγοράς. Σε διαφορετική περίπτωση το μέλος του Χ.Α. προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο την ημέρα T + 3 προβαίνει σε αναγκαστικές εκποιήσεις και εν γένει δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο.

Καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ώριμων πιστωτικών υπολοίπων

Σύμφωνα με το Ν. 3606/17.08.2007 και σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς τα μέλη του Χ.Α. οφείλουν να τηρούν τα χρήματα των πελατών τους σε ξεχωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς. Τα ταμειακά διαθέσιμα των πελατών παρακολουθούνται σε λογαριασμούς τάξεως.

Πιστωτικός κίνδυνος από λοιπούς πελάτες

Οι εμπορικές συναλλαγές του Ομίλου λαμβάνουν χώρα με ιδιαίτερα αξιόπιστους οργανισμούς του ιδιωτικού ή του Δημόσιου τομέα (ΛΑΓΗΕ). Κατά συνέπεια, κρίνεται ότι ο κίνδυνος από επισφαλείς απαιτήσεις είναι ιδιαίτερα περιορισμένος.

Πιστωτικός κίνδυνος από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Ο πιστωτικός κίνδυνος, μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε τραπεζικές καταθέσεις.

Οι τραπεζικές καταθέσεις του Ομίλου τηρούνται στις συστημικές Τράπεζες που έχουν έδρα την Ελλάδα για τις οποίες διατηρείται χαμηλή πιστοληπτική αξιολόγηση ωστόσο μετά την τελευταία ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος ο κίνδυνος κρίνεται περιορισμένος.

4.2.2 Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τα στοιχεία του ισολογισμού η αξία των οποίων ή οι σχετικές ταμειακές ροές εξαρτώνται από τις χρηματαγορές. Τα στοιχεία που υπόκεινται σε διακυμάνσεις και συνεπώς κίνδυνο αγοράς είναι τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχών και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τη διάρθρωση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου, ο κίνδυνος αγοράς αφορά κυρίως τον επιτοκιακό κίνδυνο (ή τον κίνδυνο που προέρχεται από τη διακύμανση των επιτοκίων).

Συγκεκριμένα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται η ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

(α) Κίνδυνος επιτοκίων

Η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο από τις επιδράσεις των διακυμάνσεων στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς.

Χορηγούμενες πιστώσεις

Ο κίνδυνος επιτοκίου σε ταμειακές ροές, είναι ο κίνδυνος οι μελλοντικές ροές μετρητών από ένα χορηγούμενο δάνειο να διακυμανθούν λόγω των αλλαγών στα επιτόκια αγοράς. Ειδικότερα, για τις χορηγούμενες πιστώσεις μέσω του προϊόντος margin και 2ήμερης πίστωσης ο εν λόγω επιτοκιακός κίνδυνος μετακυλιέται ως επί το πλείστον συμβατικά στους πελάτες.

Ταμειακά διαθέσιμα

Η πολιτική του Ομίλου αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού είναι να επενδύει τα μετρητά του σε κυμαινόμενα επιτόκια ώστε να διατηρεί την απαραίτητη ρευστότητα επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα ικανοποιητική απόδοση για τους μετόχους.

Δανεισμός

Ο Όμιλος για το μεγαλύτερο μέρος του τραπεζικού δανεισμού κάνει χρήση προϊόντων κυμαινόμενου επιτοκίου. Κατά την τρέχουσα χρήση εκτιμάται ότι ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι περιορισμένος καθώς θεωρείται ότι οι περισσότερες πιθανότητες είναι να υπάρξει σταθερότητα των επιτοκίων στο βραχυπρόθεσμο μέλλον.

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το σύνολο σχεδόν των συναλλαγών του Ομίλου είναι σε ευρώ συνεπώς ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

(γ) Κίνδυνος μετοχών

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε αυτόν τον κίνδυνο διότι καμία εταιρεία του, δεν κατέχει είτε για εμπορία είτε ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία.

(δ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες αχρησιμοποίητες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τον Όμιλο, είναι επαρκείς ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή έλλειψη ταμειακών διαθεσίμων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου ανήλθε σε 41% και ο μακροπρόθεσμος σε 59% αντίστοιχα του συνολικού δανεισμού.

4.3 Διαχείριση κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του στο μέλλον και να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Διαχείριση κεφαλαίου				
Σύνολο δανεισμού	1.011.734	2.169.922	733.007	732.260
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(800.931)	(1.151.210)	(319.021)	(298.926)
Καθαρός δανεισμός	210.803	1.018.712	413.986	433.334
Ίδια κεφάλαια	3.024.301	3.467.200	2.667.176	2.710.691
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	3.235.104	4.485.912	3.081.162	3.144.025
Συντελεστής μόχλευσης	7%	23%	13%	14%

Τα κεφάλαια του Ομίλου κρίνονται ικανοποιητικά με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως το «Σύνολο δανεισμού» (συμπεριλαμβανομένου «βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού» όπως εμφανίζεται στον Ισολογισμό) μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα». Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως το Σύνολο ιδίων κεφαλαίων όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό συν τον καθαρό δανεισμό.

4.4 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου ο Όμιλος έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος επιμετρά την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μιας συναλλαγής.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης :

Επίπεδο 1:Επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (χωρίς προσαρμογή) σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στις οποίες έχει πρόσβαση ο Όμιλος κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Επίπεδο 2: Εισροές εκτός των επίσημων χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο 1ο επίπεδο οι οποίες είναι παρατηρήσιμες για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμες εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι επουσιώδη και παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα:

<u>Όμιλος και Εταιρεία</u>	<u>Επίπεδο 1</u>	<u>Επίπεδο 2</u>	<u>Επίπεδο 3</u>	<u>Σύνολο</u>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση				
- Μετοχές	-	-		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				
- Μετοχές	4.782	-	-	4.782
Σύνολο	4.782	-	-	4.782

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι επουσιώδη και παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα:

<u>Όμιλος και Εταιρεία</u>	<u>Επίπεδο 1</u>	<u>Επίπεδο 2</u>	<u>Επίπεδο 3</u>	<u>Σύνολο</u>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				
- Μετοχές	1.162	-	-	1.162
Σύνολο	1.162	-	-	1.162

5. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στους επόμενους 12 μήνες έχουν ως εξής:

5.1 Έλεγχος απομείωσης Υπεραξίας

Ο Όμιλος εξετάζει τυχόν απομείωση της υπεραξίας από εξαγορές θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων σε ετήσια βάση. Η εξέταση αυτή γίνεται είτε μέσω της προεξόφλησης μελλοντικών ταμειακών ροών (υπολογισμός της αξίας χρήσης) των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών («ΜΔΤΡ» ή Cash Generating Units) στις οποίες έχουν καταλογισθεί οι υπεραξίες, είτε μέσω του προσδιορισμού της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης.

6. Συγκριτικά στοιχεία

Από τη τρέχουσα χρήση, η Εταιρεία αποφάσισε την παρουσίαση των εξόδων στην κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, κατ' είδος. Ανάλογη παρουσίαση έχει γίνει και στην προηγούμενη χρήση 1.1-31.12.2018.

7. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Όμιλος	Οικόπεδα-Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	2.812.643	1.505.774	10.490	1.366.023	5.694.930
Προσθήκες	6.380	-	-	21.830	28.210
Πώληση θυγατρικής	(103.955)	(662.950)	-	(25.059)	(791.964)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.715.068	842.824	10.490	1.362.794	4.931.175
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(655.319)	(410.566)	(175)	(1.009.075)	(2.075.136)
Αποσβέσεις	(88.018)	(150.577)	(1.049)	(51.383)	(291.028)
Πώληση θυγατρικής	24.603	392.245	-	10.024	426.872
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	(718.734)	(168.898)	(1.224)	(1.050.435)	(1.939.292)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	1.996.333	673.926	9.266	312.359	2.991.883

	Οικόπεδα-Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	2.715.068	842.824	10.490	1.362.794	4.931.176
Προσθήκες			3.852	6.997	10.849
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.715.068	842.824	14.342	1.369.791	4.942.024
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(718.734)	(168.898)	(1.224)	(1.050.435)	(1.939.292)
Αποσβέσεις	(84.009)	(84.282)	(1.049)	(47.880)	(217.221)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	(802.743)	(253.180)	(2.273)	(1.098.315)	(2.156.513)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	1.912.324	589.644	12.069	271.476	2.785.511

Εταιρεία	Οικόπεδα-Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	2.576.553	-	-	1.318.455	3.895.009
Προσθήκες	5.580			20.396	25.976
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.582.133	-	-	1.338.851	3.920.985
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(627.675)	-	-	(999.101)	(1.626.776)
Αποσβέσεις	(78.548)			(45.677)	(124.225)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	(706.222)	-	-	(1.044.779)	(1.751.001)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	1.875.911	-	-	294.073	2.169.984

	Οικόπεδα-Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	2.582.133	-	-	1.338.851	3.920.985
Προσθήκες				6.814	6.814
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.582.133	-	-	1.345.665	3.927.799
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(706.222)	-	-	(1.044.779)	(1.751.001)
Αποσβέσεις	(78.756)			(44.282)	(123.038)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	(784.978)	-	-	(1.089.061)	(1.874.039)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	1.797.156	-	-	256.604	2.053.760

Για τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη.

Κατά την 31.12.2019 ο Όμιλος δεν είχε συμβατικές υποχρεώσεις για την αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων.

8. Υπεραξία

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	1.014.232
Απόκτηση/Πώληση θυγατρικών	(306.598)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	707.634
Υπόλοιπο Δεκεμβρίου 2019	707.634

Η υπεραξία προέρχεται από την απόκτηση της εταιρείας «ATTICA FINANCE A.E.

Ο Όμιλος, προκειμένου να προσδιορίσει αν υφίσταται θέμα απομείωσης της υπεραξίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, διενήργησε τους σχετικούς ελέγχους απομείωσης επί των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) στις οποίες έχει επιμερισθεί η υπεραξία, σε επίπεδο Ομίλου.

Για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί στις ΜΔΤΡ χρησιμοποιήθηκε η αξία χρήσεως (value in use). Η αξία χρήσεως προκύπτει ως η παρούσα αξία προβλεπόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών της ΜΔΤΡ, προεξοφλημένων σε επιτόκιο που αντικατοπτρίζει τη χρονική αξία του χρήματος και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τη ΜΔΤΡ.

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία καθώς και σε εκτιμήσεις για την μελλοντική πορεία των δραστηριοτήτων και είναι συνεπείς με εξωτερικούς παράγοντες.

Με βάση τους διενεργηθέντες ελέγχους, το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας υπερβαίνει τη λογιστική αξία και δεν προκύπτει ζημία απομείωσης.

9. Λοιπά Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	<u>Όμιλος</u>	<u>Εταιρεία</u>
	<u>Λογισμικό</u>	<u>Λογισμικό</u>
Αξία κτήσης		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	887.341	878.416
Προσθήκες	4.520	-
Πώληση θυγατρικής	(650)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	891.211	878.416
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(849.164)	(842.724)
Αποσβέσεις	(14.297)	(13.515)
Πώληση θυγατρικής	650	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	(862.811)	(856.239)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	28.401	22.177

	Όμιλος	Εταιρεία
	Λογισμικό	Λογισμικό
Αξία κτήσης		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	891.211	878.416
Προσθήκες	3.704	855,23
Μειώσεις	(4.400)	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	890.515	879.271
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(862.811)	(856.239)
Αποσβέσεις	(10.216)	(9.239,71)
Πωλήσεις		
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	(873.027)	(865.479)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	17.488	13.793

10. Δικαίωμα χρήσης

	Ο Όμιλος 31/12/2019		
	Ακίνητα	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Δικαιώματα χρήσης παγίων			
Υπόλοιπο 1/1/2019	248.213		248.213
Προσθήκες		21.926	21.926
Μειώσεις			0
Υπόλοιπο 31/12/2019	248.213	21.926	270.139
Σωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1/1/2019			
Αποσβέσεις	60.878	2.438	63.316
Υπόλοιπο 31/12/2019	60.878	2.438	63.316
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	187.335	19.489	206.824
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			147.043
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			63.831
			210.874
	Η Εταιρεία 31/12/2019		
	Ακίνητα	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Δικαιώματα χρήσης παγίων			
Υπόλοιπο 1/1/2019	30.737	0	30.737
Προσθήκες		0	0
Μειώσεις			0
Υπόλοιπο 31/12/2019	30.737	0	30.737
Σωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1/1/2019			
Αποσβέσεις	11.177	0	11.177
Υπόλοιπο 31/12/2019	11.177	0	11.177
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	19.560	0	19.560
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			8.852
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			11.299
			20.151

11. Επενδύσεις σε συγγενείς

Την 13.9.2018 ο Όμιλος ίδρυσε συγγενή εταιρεία με διακριτικό τίτλο «EXTRADE GREEK FOOD MENTORS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 35% καταβάλλοντας ευρώ 8.400. Σκοπός της εν λόγω εταιρίας είναι η δημιουργία συνεργατικών σχημάτων μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων δραστηριοποιούμενων στον τομέα των τροφίμων και των ποτών με εξαγωγικό προσανατολισμό.

Στη χρήση 2019 η εταιρεία του ομίλου «GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ» ίδρυσε την Κοινοπραξία Έργου Φ/Β Σταθμού ΕΥΔΑΠ στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 33,33% καταβάλλοντας ευρώ 99.996,00 για την υλοποίηση Φ/Β σταθμού της ΕΥΔΑΠ το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη.

12. Επενδύσεις σε θυγατρικές

	Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο στην έναρξη περιόδου	1.401.588	1.257.295
Αναστροφή Απομείωσης	-	144.294
Υπόλοιπο στη λήξη της περιόδου	1.401.588	1.401.588

Η επενδύσεις σε θυγατρικές περιλαμβάνουν την συμμετοχή της Εταιρείας στην άμεση θυγατρική της «ΑΤΤΙΚΑ FINANCE Α.Ε.» (σημ. 1.1).

Την 31.12.2018 η Εταιρεία εκτίμησε ότι η ζημία απομείωσης που έγινε σε προηγούμενα χρόνια δεν υφίσταται και έγινε αναστροφή απομείωσης ποσού ευρώ 144.294 εις όφελος των αποτελεσμάτων χρήσεως, στο κονδύλι «Λοιπά Έσοδα».

13. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Διαχειριστής κεφαλαίου Εκκαθάρισης				
Συναλλαγών επί Αξιών	30.000	42.735	30.000	42.735
Συμμετοχή στο Συνεγγυητικό Κεφάλαιο	492.962	571.743	492.962	571.743
Διαχειριστής κεφαλαίου Εκκαθάρισης				
Συναλλαγών επί Παραγώγων	78.072	65.148	78.072	65.148
ΕΤΕΚ ΧΑ		-	-	-
Δοσμένες εγγυήσεις (ενοικίων, ΔΕΗ)	8.730	7.525	336	935
Λοιπά	30.262	23.507	2.500	2.500
Σύνολο	640.026	710.658	603.870	683.061

Το ποσό ευρώ 492.962 αφορά καταβολή ως εγγύηση εισφορών στο Συνεγγυητικό Κεφάλαιο Εξασφάλισης Επενδυτικών Υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2533/1997. Ο Όμιλος επίσης έχει εκδώσει εγγυητική επιστολή προς το Συνεγγυητικό Κεφάλαιο ποσού Ευρώ 421.743.

14. Αναβαλλόμενη φορολογία

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο στην έναρξη της χρήσεως	-	-	-	13.766
Φόρος στην κατάσταση αποτελεσμάτων	9.765	-	17.161	(13.766)
Απόκτηση Ουγατρικής	-	-	-	-
Υπόλοιπο στη λήξη της χρήσεως	9.765	-	17.161	-

Η κίνηση στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων είναι η παρακάτω:

Όμιλος	31/12/2018	(Χρέωση)/ πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	31/12/2019
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων		16.322	16.322
Επιχορηγήσεις πάγιων επενδύσεων		1.477	1.477
Μισθώσεις		(831)	(831)
Αποτίμηση χρεογράφων		-	-
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	-	-	-
Σύνολο	-	16.968	16.968
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις			
Πάγια περιουσιακά στοιχεία		(14.525)	(14.525)
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού		6.270	6.270
Σύνολο	-	(8.255)	(8.255)
Υπόλοιπο μετά το συμψηφισμό	-	25.223	25.223
Εταιρεία	31/12/2018	(Χρέωση)/ πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	31/12/2019
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	-	16.322	16.322
Επιχορηγήσεις πάγιων επενδύσεων	-	1.477	1.477
Αποτίμηση χρεογράφων	-	-	-
Σύνολο	-	17.799	17.799
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις			
Πάγια περιουσιακά στοιχεία	-	(33.435)	(33.435)
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	-	(1.525)	(1.525)
Σύνολο	-	(34.960)	(34.960)
Υπόλοιπο μετά το συμψηφισμό	-	(17.161)	(17.161)

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έπαψαν να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενα περιουσιακά στοιχεία, διότι στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να εκτιμηθεί η ανακτησιμότητά τους. Η εκτίμηση αυτή επανεξετάζεται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Ο Όμιλος την 31.12.2019, δεν είχε αναγνωρίσει αναβαλλόμενα φορολογικά περιουσιακά στοιχεία από μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές διότι δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτησιμότητά τους.

15. Αποθέματα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εμπορεύματα	51.715	218.252	-	-
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-	-	-	-
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	51.715	218.252	-	-

16. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πελάτες	712.200	961.878	618.646	778.810
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(266.569)	(276.892)	(266.569)	(276.892)
Τελικές απαιτήσεις πελατών	559.151	684.986	352.077	501.918
Έξοδα επομένων χρήσεων (προπληρωμές	6.029	6.433	1.793	2.197
Δεδουλευμένα έσοδα	37.303	22.072	2.017	1.151
Λοιπές απαιτήσεις	377.036	1.297.067	233.930	71.076
Σύνολο	953.091	2.010.558	589.816	576.343

17. Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απαιτήσεις φόρους εισοδήματος	-	9.863	17.161	2.940

18. Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμείο	5.196	8.196	4.276	5.222
Καταθέσεις όψεως σε ευρώ	495.734	453.014	314.745	293.704
Καταθέσεις προθεσμίας σε ευρώ	300.000	690.000	-	-
Σύνολο	800.931	1.151.210	319.021	298.926

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου είναι σε ευρώ.

Τα ανωτέρω ποσά αποτελούν τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών.

Τα χρηματικά διαθέσιμα που κατατίθενται από τους πελάτες σε τραπεζικούς λογαριασμούς του Ομίλου προς διενέργεια επενδύσεων για λογαριασμό τους και κατόπιν εντολής τους είχαν ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Καταθέσεις όψεως	2.084.352	1.590.567	2.084.352	1.590.567
Προθεσμιακές καταθέσεις overnight	2.740.000	2.205.000	2.740.000	2.205.000
Σύνολο	4.824.352	3.795.567	4.824.352	3.795.567

19. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία μετοχής	Συνολικής αξία (Κοινές ονομαστικές μετοχές)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	2.080.102	2,40	4.992.245
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	2.080.102	2,40	4.992.245

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανέρχεται συνολικά στο ποσό των €4.992.244,80 και διαιρείται σε 2.080.102 ονομαστικές κοινές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας €2,40 εκάστη.

20. Αποθεματικά

Όμιλος και Εταιρεία	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Σύνολο
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	109.027	-	109.027
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	109.027	-	109.027

(α) Τακτικό αποθεματικό

Το Τακτικό Αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών, είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Αποθεματικό εύλογης αξίας

Το Αποθεματικό εύλογης αξίας περιλαμβάνει τις διαφορές αποτίμησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση. Το εν λόγω αποθεματικό ανακατατάχθηκε στα Αποτελέσματα εις νέον την 1.1.2018 με την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 (σημ. 2.3).

21. Δανεισμός

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Ομολογιακά δάνεια	272.363	402.414	272.363	402.414
Τραπεζικά δάνεια	1.124.378	1.344.115	913.862	1.049.387
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.396.741	1.746.529	1.186.225	1.451.801
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Τραπεζικά δάνεια	578.391	577.644	578.391	577.644
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	239.893	238.828	154.616	154.616
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	818.284	816.472	733.007	732.260
Σύνολο δανείων	2.215.025	2.563.001	1.919.232	2.184.061

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Είδος δανείου	Αξία στον ισολογισμό	Τρόπος πληρωμής	Ημερομηνία Αποπληρωμής	Επιτόκιο
Ομολογιακό δάνειο	272.363	Στη λήξη	31/12/2021	2,0%
Τραπεζικό δάνειο	327.924	Τοκοχρεωλυτικό	14/2/2022	3,5% + 3 month Euribor
Τραπεζικό δάνειο *	295.793	Τοκοχρεωλυτικό	11/6/2023	6,75% + Euribor 360 ημερών
Τραπεζικό δάνειο	740.554	Ανοιχτό	-	4,85%

Όλα τα δάνεια του Ομίλου είναι σε ευρώ.

Την 31 Δεκεμβρίου 2019 η λογιστική αξία των δανείων προσεγγίζει την εύλογη.

22. Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης	59.384	59.384	39.613	39.613
Απόκτηση θυγατρικής	-	-	-	-
Χρέωση στα αποτελέσματα	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	59.384	59.384	39.613	39.613

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 3.13 ο Όμιλος για την τρέχουσα χρήση δεν διενήργησε αναλογιστική μελέτη για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό. Εκτίμηση του Ομίλου είναι ότι, η ήδη σχηματισθείσα υποχρέωση είναι επαρκής για τον αριθμό προσωπικού που έχει και ότι αν διενεργούνταν αναλογιστική μελέτη η επίδραση στο ύψος της υποχρέωσης και στα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα της χρήσεως θα ήταν ασήμαντη.

23. Επιχορηγήσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης	14.770	18.899	14.770	18.899
Μεταφορά στα αποτελέσματα (αποσβέσεις)	(3.079)	(4.129)	(3.079)	(4.129)
Υπόλοιπο λήξης	11.691	14.770	11.691	14.770
Μακροπρόθεσμο μέρος	11.691	14.770	11.691	14.770
Βραχυπρόθεσμο μέρος	-	-	-	-
Σύνολο	11.691	14.770	11.691	14.770

Οι επιχορηγήσεις αφορούν την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

Η απόσβεση της χρήσεως καταχωρήθηκε αφαιρετικά των αποσβέσεων των εν λόγω πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

24. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	Όμιλος			
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εγγυήσεις ενοικίων	3.250	3.250	-	-
Υποχρεώσεις προς την ATTICA BANK A.E.	190.200	1.350.200	-	-
Σύνολο	193.450	1.353.450	-	-

Οι υποχρεώσεις προς την «ATTICA BANK ATE» προέρχονται από την εξαγορά της ATTICA FINANCE A.E.

Πωλήσεις

Η ανάλυση των εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Προμήθειες από αγοραπωλησίες μετοχών και παραγώγων	1.171.085	873.879	1.171.085	873.879
Πωλήσεις ηλεκτρικής Ενέργειας	352.687	521.145	-	-
Πωλήσεις εμπορευμάτων	325.558	71.360	-	-
Παροχή υπηρεσιών	69.542	22.780	-	-
Σύνολο	1.918.872	1.489.165	1.171.085	873.879

25. Λοιπά έσοδα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Έσοδα από ενοίκια	95.250	41.955	69.000	1.155
Κέρδη από την πώληση θυγατρικής		376.381		
Αναστροφή απομείωσης θυγατρικής		-		144.294
Λοιπά έσοδα	76.817	85.959	67.713	63.978
	172.067	504.295	136.713	209.427

26. Παροχές σε εργαζομένους

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Μισθοί	(584.252)	(554.321)	(242.938)	(314.386)
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	(125.227)	(120.181)	(40.433)	(59.771)
Λοιπά έξοδα και παροχές	(13.192)	(39.043)	(10.788)	(37.104)
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών		-		-
Σύνολο	(722.671)	(713.544)	(294.159)	(411.261)

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31/12/2019 για τον Όμιλο ανήλθε σε 30 (2018:28) άτομα και για την Εταιρεία σε 14 άτομα (2018:18).

27. Χρηματοοικονομικό κόστος – καθαρό

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Χρηματοοικονομικά έξοδα				
-Τραπεζικά δάνεια	(111.269)	(139.623)	(89.233)	(87.603)
-Τόκοι μισθώσεων	(9.303)		(1.250)	
- Ομολογιακά δάνεια		-		-
-Λοιπά έξοδα τραπεζών	(28.352)	(21.250)	(13.590)	(16.861)
	(148.924)	(160.874)	(104.073)	(104.464)
Χρηματοοικονομικά έσοδα				
-Έσοδα τόκων τραπεζικών καταθέσεων	26.621	26.164	20.486	19.618
- Ομολογιακά δάνεια				
-Λοιπά έσοδα	2.649	339	2.240	339
	29.270	26.502	22.726	19.957
Σύνολο	(119.654)	(134.371)	(81.347)	(84.507)

28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου περιλαμβάνουν τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου και τα πρόσωπα που ελέγχουν τον Όμιλο, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα αυτά τα πρόσωπα.

Παροχές προς τη διοίκηση

Οι συνολικές αμοιβές των βασικών μελών της Διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρείας για την περίοδο 1.1-31.12.2019 ανήλθαν στο ποσό ευρώ 37.937 (1.1-31.12.2018: 37.937).

Δεν υπήρχαν άλλες συναλλαγές ή υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη.

29. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Εγγυητικές επιστολές

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εγγυητική προς το Συνεγγυητικό	342.962	421.743	342.962	421.743
Εγγυητικές καλής εκτέλεσης	302.719	29.100	260.000	-
Εγγυητικές για συμμετοχή σε διαγωνισμό	104.136	84.840	-	-
	749.817	535.683	602.962	421.743

Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Δεν εκκρεμούσαν σημαντικές αγωγές κατά του Ομίλου ούτε υπάρχουν άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις την 31 Δεκεμβρίου 2019, για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου.

30. Μερίσματα

Ο Όμιλος δεν κατέβαλε μερίσματα στη τρέχουσα χρήση.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Πέρα των ήδη αναφερθέντων γεγονότων δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2019 τα οποία θα έπρεπε ή να κοινοποιηθούν ή να διαφοροποιήσουν τα κονδύλια των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων.

Αθήνα , 27 Φεβρουαρίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. & Δ/νων
Σύμβουλος

Αλέξανδρος Β. Πουλαρίκας

Α.Δ.Τ.: Χ 152835

Ο Γενικός Διευθυντής & Μέλος
του Δ.Σ.

Βασίλειος Δ. Χλυπάτσος

Α.Δ.Τ.: ΑΝ 168121

Η Υπεύθυνη του Λογιστηρίου

Μαρία Καλοκουβάρου –
Σταμοπούλου

Αρ. Αδείας ΟΕΕ Α΄ Τάξης 011551